

---

# UNITÁRIUS ÉLET

57. ÉVFOLYAM 2. SZÁM  
2003. MÁRCIUS-ÁPRILIS

Kéthavonta megjelenő folyóirat

---



## A TARTALOMBÓL

**A megtartó hit**

**Egyházi hírek**

**Kereszténység és kultúra**

*Székely Mózes erdélyi fejedelem  
halálának 400. évfordulójára*

**Megemlékezés Zágony Sándorról**

**Emlékezések**

**Akik előttünk jártak...**

*Nagy Albert*

**Olvasói levél**

**Egyházközségeink életéből**

**Húsvéti gondolatok**

### *Tompa László* **GALAMBOK**

Szárnyak suhognak, reggeli fényben –:  
Galamb, galambok, a házon, udvaron – –  
Becsapódnak az ablakon át is,  
Mint annyi lenge lilomszirom.

Mintegy szélhordtan: fel-, s le-keringenek,  
S fehér lesz minden – – galamb, galamb!  
Szobám homálya ragyogva gyűl fel,  
S messziről zeng egy kicsi, halk harang – –

Szédít, de mégis: jó e zsvíj, fény – –  
(Sötét-magamban sokszor oly nehéz!)  
Homlokomon egy kedves kezét érzek,  
S egy kedves szempár a lelkembe néz.

S csitultan, áldva, fürdöm e fényben –  
Csak hulljatok rám, drága sugarak!  
S ti, békeperceim –: fehér galambok,  
Rátok soha ölyvek ne csapjanak!



## Ez az angyalok földje....?

Gimnazista koromban, még a 60-as években láttam egy filmet, amelynek a fenti mondat volt a címe. Ez azonban nem csak a címe volt, hanem egy visszatérő refrén is. Egy rongyos figura, akit Maklári Zoltán brilliánsan alakított, ócska verklit tekerve énekelt egy szomorú dalt melynek ez volt az utolsó sora „ez az angyalok földje, ez az angyalok földje...”

A film Angyalföldön játszódott az 1900-as évek elején az akkori Lehel út és Váci út között, és ma is fülembe cseng Maklári rekedtes hangja. Valahogy rögtön ez jutott eszembe egy évvel ezelőtt, mikor megdöbbenéssel hallottam, hogy egy angyalföldi kórházban visszaadta lelkét az Úrnak Bence Franciska.

Ő már elhagyta az „angyalok földjét” mi még itt maradtunk egy kis ideig, és hogy ez milyen föld és kinek a földje, az angyaloké-e (? ), nem tudom.

Filmszerű emlékképek villannak elém... Húsz évvel ezelőtt ülünk Franciskáéknál (Angyalföldön) alig férünk el a lakásban olyan sokan vagyunk, és nézünk egy Jézusról szóló németnyelvű videofilmet, nagy élmény volt - máig emlékezetes... Később a Teológián mellettem, ül és mikor énekelni kell, kérdezi - muszáj? - hiszen neki sem hangja, sem hallása, sőt a kottát sem ismeri... Még később, vitaforum ahol a többiekkel természetesen az unitarizmusról vitázunk, eredeti gondolatai voltak. A film pereg tovább a fejemben... Unél főszerkesztőjeként hányszor kérte, és mégsem adtam le időben a megígért anyagot, szinte egyedül szerkesztette az újságot. Segítséget ritkán kapott, pedig Ő mindig segítőkész volt, mindenkin segített. Az Ökumenikus segítőszolgálat lelkes tagjaként tevékenykedett. Szívszorító volt hallgatni, ahogy mesél a segítő akciókról, ruhaosztásokról. Ezen a vonalon a mai napig senki nem lépett a nyomába. Újabb kép a karácsonyok hangulata, milyen visszafogottan de egyben elegánsan tudott örülni a kapott ajándéknak, és a külön neki sültött kedvenc pogácsának. Filmes nyelven másik snitt: Hőgyes Endre utcai templom, Marci bácsi kereszteli a fiaimat. Franciska lett Márk keresztanyja, az a szép mosoly az arcán, ami megisméltódott évek múlva a keresztfia konfirmálásán. Egy évvel ezelőtti kép, a legkisebb fiam mikor meghallotta a szomorú hírt, így fordult a bátyjához - szegény Franciska néni - és szegény Márk nincs már keresztanyád.

És hogy Ő milyen volt? A saját szavaival, ahogy egyszer mondta „mint egy madár, madár csontú, madártollú, kicsi, mint egy beteg, vergődő kismadár”.

Franciska, Virágvasárnap mentél el és ezek a sorok már egy éve kavarnak a fejemben, de eddig nem tudtam leírni.

Szeretnék Tőled egy olyan verssel búcsúzni, ami biztos neked is tetszene:

**Gergely Felicián**

Székely Sándor:  
**Emberjézus**

Leszek én a szélkiáltó  
Mindeneknek lelkén háló

Leszek én a megszületett  
Az ég színén örvendezett

Leszek én az arcra bukott  
Fogós sárba megborított

De nem leszek  
se fény se test

se feltámadás  
ünnep se

se megváltás  
csak egy kevés föld  
egy kevés meleg



*Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.*

*Az aláírt cikkekért a szerzők viselik a felelősséget.*

*A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.*

*Folyóiratunk minden páros hónap végén jelenik meg.*

Laptulajdonos:

**Magyarországi Unitárius Egyház**

Felelős szerkesztő:

**Balázi László**

Főszerkesztő:

**Kászoni József**

Főszerkesztő-helyettes:

**Léta Sándor**

**SZERKESZTŐSÉG CÍME:**

V., Nagy Ignác utca 2-4. Budapest, 1055.

Telefon/fax: 311-2801

Terjeszti a Magyarországi Unitárius Egyház.

Előfizethető:

egyházi központunkban személyesen,

vagy egyházi csekken.

Évi előfizetési díj: 2400,- Ft

Egyes szám ára 400,- Ft

Megjelenik kéthavonta.

Felelős kiadó:

**Heltai Gáspár Kft.**

Index: 25 842

Készült:

a Cerberus Kft.

nyomdaüzemében

Felelős vezető:

**Schmidt Gábor**

HU ISSN 0133-1272

A címlapon Zágony Sándor által faragott kapu a pestszentlőrinci unitárius templom bejáratánál.

A Magyarországi Unitárius Egyház internetcíme:

[www.unitarius.hu](http://www.unitarius.hu)

<http://unitarius.lap.hu>

# *A megtartó hit.*

## *Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben*

### *Ján14:1*

Valahol olvastam, hogy Stájerben van egy időrágta sziklás hegy. A hegy lábánál két-háromholdnyi területen egy kis tó vize teszi szebbé a tájat. Ez a tó nem mély, kristályvizén átlátni lehet a tó fenekét. Gyönyörű látvány a napfénynek a víztükrön való megtörése a káprázató színek játékában. Itt sütkéreznek mozdulatlanul a pisztrángok, de ha egyet lép az ember nyílsebesen cikázni a vízben, hogy arrább ismét megmerevüljenek. Ez a hely a pisztrángok hazája. A napsugár kifogyhatatlanul ömlik a felhőtlen égből és a kristályvíz is kifogyhatatlanul fakad a hegységéből és ömlik a tóba.

Hírnevét e tónak nem a természeti szépsége adja. Arról híres, hogy vak pisztrángok vannak benne, de még híresebb arról, hogy ezek a vak pisztrángok visszanyerik látóképességüket, melyet elveszítettek a sötétségben. A sötétségbe, úgy kerülnek bele, hogy ösztöneik szerint a víz folyásával szembe úsznak, és így sötét üregekbe jutnak, ahol nincs fény, nincs szín és napsugár. Eppen ezért nagyon későre találják ki innen, és itt megvakulnak, azaz szemidegeik ideiglenesen megbénulnak. De amikor ezek a halak ismét visszakerülnek a napsugaras tóba, visszanyerik szemük világát.

E pisztrángos tó jut eszembe, amikor arra gondolok, hogy e rohanó életben a mindennapok gondja a megszkott munka végzésére indítja az embert. Igyekszel idejében nyugovóra térni, hogy korai ébredésed biztosítéka legyen annak, hogy munkahelyedről nem késel el. Pontos időben munkához látsz. Végzed megszokott feladatodat üzemben, gyárban, műhelyben, irodában, bányában, vagy Isten kék ege alatt éppen a határban. Mindezt talán már megszoktad és az ezzel járó fáradságot is. Ez az a kerékvágás, amelyben életed szekere halad. Nem térsz ki belőle. Semmi egyébre nem gondolsz és semmi sem érdekel. Csak menni kell. Csak menni, míg megöregszel. Hatalmas közöny lesz úrrá rajtad. Ösztöneid miatt úszol te is szembe az élet vízfolyásával, belekerülsz a közöny sötét üregeinek labirintusaiba, és itt elveszted tisztán látó képességeidet. Csak a sötétséget, az élet terheit, a megpróbáltatások nehézségeit érzed magad körül.

Bizalmatlan lettél embertársaidhoz, az önzés kísértése kerített hatalmába. Ösztöneid fölé azonban Isten gondviselése hitet is adott, hogy legyen erőd a sötétségből a napfényre kerülnöd. Jézus tanítása szerint hinned kell a győzelmes jóban. Legyen hát vágyódásod az igazság, a szeretet, öröm és békeség után. A lelkiismeret tisztasága, a jóakarát ezernyi fényárnyalata, lelkesedés és hited mélysége hadd hívjon, csalogasson a sötétségből a világosságra.

A szürke hétköznapok gondját, nehézségét próbáld feledni te drágalelkű szülő, és ha munkád végeztével hazaérkezel keresd az Istent. Nézd kicsi gyermeked, unokád üde arcocskájának mosolyát, ártatlan gyermeki lelkének boldog szeme ragyogását, és ha hited van, megtalálsz bennük Isten ajándékát.

Nézd csak lelked melegével férjhezadó lányod délceg alakját, vagy katonasorba érett fiad értelmes tekintetét,

melyben meglátod Isten gondviselő szeretetét. Gondolj hitvestársaddal eltöltött küzdelemre, a sok nehézségre, a mérhetetlenül nehéz munkára, amelyben annyszor megfáradtatok a közös célért és látni –érezni fogod Isten gondviselő szeretetét, hiszen becsületes munkátok után kirendelte a mindennapokat.

Az Isten kereséséből vedd ki Te is részed testvérem, aki gyermeke vagy a számodra legdrágább emberpárnak édesanyádnak, édesapádnak. Gondolj csak arra, hogy egyszerűen a Te világrajöveled édesanyád számára mekkora megpróbáltatást, halállal is szembenézni tudó önfeláldozást jelentett. Gondolj csak arra, hogy hány álmatlan éjszakát töltött talán beteg ágyadnál és hányszor álmodta meg szebbnek a te életedet, mint amilyen az övé volt. Gondolj csak arra, hogy ő tanított meg az első szóra, az első imádságra a becsületes életúton való járásra. Aztán gondolj arra az erőskarú férfira, kinek talán kérges a tenyere, és akinek homlokára oly sok sötét gondbarázdát szántott az élet ekéje, míg ekkora lettél, hogy szembenézett viharral, fergeteggel, vagy épenséggel a háború borzalmaival.

Gondolj csak arra, hogy hányszor kelt fel meleg ágyából még sötétben, hogy versenyre kelve a hajnallal az aznapi életharcból mindig győztesként kerüljön ki, és látni fogod, hogy nehéz időkben, veletek volt és most is veletek van a jóságos Isten. Ha egyszer majd szüleid reád szorulnak Istenország törvényei szerint: szeresd és ápdol őket.

Valahányszor templomodban, lelked mélyén, gondolatban megtaláltad Istent, ugye boldog voltál és reád ragyogott az ünnepi napsugár.

Az Istenkeresésben vegyük ki részünket mi is az ősi Sionban. Nézzünk a falakra és gondoljunk arra a több mint 400 esztendő küzdelemre melyet átélt szeretett egyházunk, és meglátjuk az Istent. Nézzük csak népi szokásainkat, hallgassuk csak áhítattal népdalainkat, melyek olyanok, mint egy égbeszálló forró imádság, vagy nézzük a művészek kezében a vésőt, az ecsetet, amellyel az ég kékjébe belefestik az ősi motívumokat, hogy áhítatkeltőbb legyen a templom belseje, vagy nézd a drága ünnepeket.

Sétálj ki a temetőbe és keresd meg drága megboldogultjaidnak sírhalmát és meglátod ott az Istent kinek szent nevét dicséri a kis énekesmadár is az ébredő tavasz áldott feltámadásában.

Testvéreim: Ami a stájeri tóban a pisztráng számára a napsugár, az legyen számodra húsvétnek ünnepe, hogy az ünnepi fényárban lelked látóképessége legyen élesebb, mint valaha.

E gondolatok jegyében hirdetem a húsvéti örömet, hogy az-az ősi unitárius hit, mely Jézus tanításai szerint az Isten és ember iránti szeretetben nyilvánul meg, tartson meg bennünket egyházunk iránti ragaszkodásunkban.

Ámen.

**Kiss Mihály hódmezővásárhelyi lelkész**



## „Én Istenem, legyek vidám...” (Beszélgetés Istennel verses gondolatok alapján)

Gondviselő Szeretet, Mennyei Jó Atyám!

Most, amikor kiárasztod lelked és megújulnak mindenek, Hozzád esedezem létünk legnagyobb kínjával, mert nincs béke, nincs béke, nemcsak az olajfák alatt, távolabb sincs, egyik égtájon sincs, sehol sincs, hiszen a teremtményed, az ember, gyönyörű álmod koronája újra öl, újra pusztít, újra Kainná vedlett, s „szélnék tör a véres ének”. Uram, Istenem, „én nem a győztest éneklek” most bárki is legyen az, mert mindenki vétett a szeretet törvénye ellen, „nem a népgépet, a vak hőst, / kinek minden lépése halál, / tekintetéből ájul a szó, / kéznymása szolgaság, / hanem azt, aki lesz, akárki” és áldd meg, Atyám azt ezernyi jóval, „ki először mondja ki azt a szót, / ki először el meri mondani, / kiáltani, bátor, bátor, / azt a varázsszót, százezrek / várta, lélegzetadó, szent, / embermegváltó, visszaadó, / nemzetmegmentő, kapunyitó, / szabadító drága szót, / hogy elég! hogy elég! elég volt! / hogy béke béke! béke! / béke! béke már! / Legyen vége már! / Aki alszik, aludjon, / aki él, az éljen, / a szegény hős pihenjen, / szegény nép reméljen.”

Égi Atyám, szenteld ünneppé azt a percet, amikor a Golgotát is legyőző krisztusi szeretet meggyőzi a világot az ígélet szerint, „Szóljanak a harangok, / szóljon hallelujja!... viruljunk ki újra! / egyik rész a munkára, / másik temetésre: / adjon Isten bort, búzát, / bort a feledésre! / Ó, béke! béke! / legyen béke már! / Legyen vége már! / Aki halott, megbocsát, / ragyog az ég sátra. / Testvérek, ha túl leszünk, / soh'se nézzünk hátra! / Ki a bűnös, ne kérjük, / ültessünk virágot: / szeressük és megértsük / az egész világot! /” Ugye ezt akarod Te is, édes Istenem, és a húsvéti ünnep élményvilágával is erre akarsz figyelmeztetni? Atyai

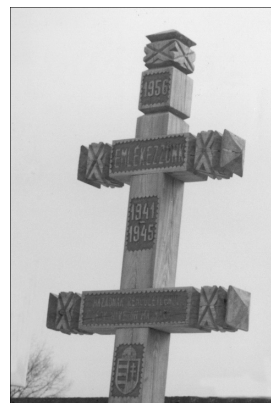
szereteted, irgalmad úgy vigyázzon rám és mindannyiunkra, úgy vezesse lépteinket, szándékainkat, hogy veszélyben van, veszélybe kerülhet minden érték, amiért megszenvedett a názáreti Mester, az ő „sírja / is / reszket a szent honban.”

Tavaszi zsoltárral az ajkamon, húsvéti hittel a szívemben úgy szeretném népem, nemzetem, minden jóakarátú ember fülébe kiáltani, szívébe írni, hogy a békétlenségben, háborúságban meghalnak az álmok, elhervad az élet, hangtalanná válnak az erdők, a mezők, meg-némulnak az ég madarai, teremtés előtti káoszszá lesz az otthonunk, a Földünk, világunk. Akkor majd sírni fogsz a világ felett, mint Jézus Jeruzsálem felett, hogy miért is teremtettél embert, mert ismét elárultuk a szeretetet, ismét keresztet ácsoltunk, bemocskoltuk ismét az emberiség szépbe szőtt hitét. Tégy erőssé Atyám, hogy ne legyünk mindig hitéletünk, nemzeti létünk bújosói. Hallgasd meg költői ajkakon fakadt fájdalmas sírásunkat és a húsvéti hittel emelj fel elesettségekünk: „Elmegyünk, elmegyünk, messzi útra megyünk, / messzi út porából köpönyeget veszünk... / Nem egyszáz, nem kétszáz: sokszáz éves nóta. / Így dalolják Magyarhonban talán Mohács óta. / Véreim! Véreim! Országutak népe! / Sokszáz éves Nagypéteknek / sohasem lesz vége? / Egyik napon Tamás vagyunk, / másik napon Júdás vagyunk, / kakasszónál Péter vagyunk! / Átokverte nemzet vagyunk. / Golgotáról Golgotára / hurcoljuk a keresztfákat, / mindig kettőt, soh'se hármat. / Egyet felállítunk jobbról, / egyet felállítunk balról, s amiként a világ halad: / egyszer jobbról, egyszer balról, / föl húzzuk rá a latrokat! / Kuru-cokat, labancokat, / közülünk a legjobbkat, / mindég csak a legjobbkat. Majd, ahogy az idő

telik, / mint ki dolgát jól végezte: / Nagypétektől Nagypétekig / térdelünk a kereszt alatt / húsvéti csodára lesve. / Egyszer a jobb-szélső alatt, / másszor a balszélső alatt, / éppen csak, hogy a középső, / az igazi, üres marad. / Nincsen is keresztfánk közbül, / nem térdel ott senki, senki. / A mi magyar Nagypéteink / évszázadok sora óta / évszázadok sora óta / ezért nem tud húsvét lenni. / Így lettünk országút népe, / idegen föld csavargója, / pászortalan jószágféle. / Tamással hitetlenkedő, / kakasszóra péterkedő, / júdáscsókkal kereskedő. / Soha-soha békességgel / Krisztus Úrban szövetkező. / Te kerülsz föl? Bujdosom én! Én vagyok fönt? Bujdosol te! / Egynek közülünk az útja / mindig kivisz idegenbe! / Bizony jól mondja a nóta, / hogy elmegyünk, el-elmegyünk, / messzi nagy utakra megyünk, / Messzi nagy utak porából / bizony, köpönyeget veszünk. / S ebben a nagy köpönyegekben, / sok-sok súlyos köpönyegekben / bizony pajtás, mondom néked: / rendre, rendre mind elveszünk. / Szeretet Istenem, add, hogy a húsvéti hitben mind egymásra találjunk és megmaradjunk testvéri szeretetben, mert együtt kell békében felépítenünk a Tornyt, ami megvédhet mindannyiunkat nemzedékről nemzedékre.

Ámen

B. L.



Zágony Sándor  
Soroksári kettős kereszt

## Egyházi Képviselő Tanácsi ülés 2003. április 5.

Az Egyház Elnöksége 2003. április 5-re hívta össze az Egyházi Képviselő Tanács ülését, amely egyben az első volt a 2003. évben.

A meghívó mellékletét képezte a 2002. évi zárszámadás és a 2003. évi költségvetés, amelynek megtárgyalása egyben a legfontosabb napirendi pontként szerepelt.

A meghívottak jelentős számban megjelentek és az igazolt távollévók ellenére a gyűlés határozatképesként kezdhette meg a munkáját.

A megnyitó áhítatot követően a Főgondnok Jakab Eleket idézve kérte a gyűlés méltósága érdekében a „vitakozásban a higgadságot és személyeskedés kerülését”, majd megnyitotta az ülést.

Ezután a Püspök tartotta meg beszámolóját, melynek keretében értékelte a Főtanács óta eltelt időszakot, kitért az egyház életét megmérgező békétlenségre, majd részletesen ismertette az időszak folyamán végzett protokoláris tevékenységét.

A püspöki beszámolót az észrevételek megtárgyalása után az ülés elfogadta.

Ezt követte a főgondnoki beszámoló.

A beszámoló először sorra vette a 2002. októberében tartott EKT ülés napirendi pontjaival összefüggő döntések helyzetét, azonban ennek keretében egyben ismertette a későbbi napirendi pontokkal összefüggő személyi vonatkozású és ingatlan ügyeket is.

Sajnálatosan az ingatlan ügyek vonatkozásában nem szolgálhatott érdemi változásokról bár beszámolt a folyamatosan végzett tevékenységről az évek óta húzódó visszaadási folyamatok rendezése érdekében.

Személyi változásokként bejelentette és egyben üdvözölte a Főtanács által megválasztott főgondnokhelyettest és könyvtáros/levéltáros asszonyt, majd bejelentette, hogy 2003. április 15-vel új főkönyvelőt alkalmazott az Egyház a jelenleginek az Egyház részéről történő felmondása miatt.

Ismertetésre kerültek az Egyház illetve egyes egyházi személyekkel kapcsolatos peres ügyek jelenlegi helyzete is. Ugyancsak megemlézésre került a testvéregyházi kapcsolatunkról szóló beszámoló helyett, hogy Bostonban az üléssel egyidőben tartotta, a Testvéregyházi Tanács éves gyűlését, melyen egyházunkat Kászoni József lelkes képviselte.

A beszámoló keretében röviden említésre került, hogy az ülést megelőző napon a Lelkészi értekezlet megtárgyalta az egyházközségek 2002. évi jelentéseit és azokat elfogadva döntött az észrevételezett hiányosságok kijavításáról.

Megemlézésre került még a győri, polgárdi és pécsi egyházközségek közötti területi határok kérdése is azonban egyértelműen rögzítésre került, hogy a korábban meghatározott és jelenleg is hatályos területi beosztás nem kérdőjelezhető meg.

Ugyancsak egyértelműen kinyilvánította az ülés, hogy a polgárdi ingatlanl kapcsolatos főtanácsi határozat változatlanul irányt mutat és megfelelő feltételek biztosítása mellett végrehajtandó.

Mindezeket követően a főgondnoki beszámolót egyhangúlag elfogadták.

Ezt követően került megtárgyalásra mind a 2002. évi zárszámadás, mind a 2003. évi költségvetés. A főgondnoki előterjesztés is kitért elsősorban a zárszámadás hiányosságaira, amelyeket ugyancsak többen az ülést megelőzően illetve az ülésen észrevételeztek.

Megállapítást nyert, hogy bár a zárszámadás számait a könyvelési adatok alátámasztják, azonban az nem vethető össze a 2002. évi költségvetéssel.

Megtárgyalás után egyértelműen döntés született, hogy a főkönyvelő személyében bekövetkezett változás, valamint a könyvelő cégnél történt változást is figyelembe véve szükséges mind az elmúlt időszak költségvetését és zárszámadását is közös nevezőre hozni, mind a 2003. évi költségvetés felépítését és könyvelését is ennek megfelelően átdolgozni.

Az ülés mind a zárszámadást mind a költségvetést ideiglenesen elfogadta, az Egyház folyamatosan pénzügyi tevékenységének a biztosítása érdekében azonban megbízta a főgondnokot, helyettesét a budapesti egyházközség gondnokát és a Heltai Kft ügyvezetőjét, hogy a soron következő EKT ülésig ezt a kérdést egyeztessék, és újból terjesszék elő végleges jóváhagyásra.

Ugyancsak megállapodás született a Heltai Kft 2002. évi elszámolásának a jóváhagyására a mérlegbeszámoló végleges összeállítása előtt.

Mindezeket megtárgyalva az ülés befejezte munkáját abban bízva, hogy a döntések elősegítik Egyházunk boldogulását, megerősödését és a békes tenni akaró munka feltételeit.

**Mikó István főgondnok**

# Emlékezések

## Márciusi emlékezés

1842. március 11-én született

Székely Ferenc igazságügy miniszter, szakíró, a budapesti egyházközség presbitere.

1863. március 30-án született

Győrffy József törvényszéki fogalmazó, szerkesztő, költő, a br. Kemény György arany, és a Bunyowszky Lilla díj nyertese.

1865. március 13-án született

Rudnyánszkiné Réthi Laura, az 1905-ben Amerikába távozó színésznő.

1868. március 8-án született

Karsai Sándor jogász, államtitkár, a Gyermekvédő Liga egyik életrehívója, a Gyermeknap meghonosítója, szakíró.

1871. március 10-én született

Csizmadia Sándor politikus, költő, szerkesztő.

1877. március 28-án született

Daniel Miklósné Lengyel Laura író, a budapesti Nőszövetség tagja és felolvasója. /1919-től unitárius./

1882. március 9-én született

Migrai József tanító, újságíró, költő és politikus. /1900-tól unitárius./

1884. március 6-án született

Orbók Lóránd tanár, író, utazó, a Nyugat írócsoport tagja, ki Spanyolországban Lorenzó Azértis néven vált ismertté.

1888. március 10-én született

Kelemen Miklós MÁV felügyelő, a szegedi társ-egyházközség pénztárosa.

1889. március 13-án született

Csipkés Ernő a Ludovika Akadémia ezredstanára, városparancsnok, a Károly Csapatkereszt és Sebesülési Emlékérem tulajdonosa.

1898. március 11-én született

Filep Ferenc sebész-orvos, kórházigazgató, szakíró a nyugatdunántúli Sebész Szakcsoport elnöke. A körmendi kórház falán emléktábla őrzi nevét.

1900. március 11-én született

Simon Zoltán újságíró, lapkiadó, falukutató

1900. március 19-én született

Darkó István író, főszerkesztő, a szlovenszói Magyar Kultúregylet titkára, a Csehszlovák Állami Díj kitüntetettje. /1936/

1910. március 14-én született

László Gyula régész, egyetemi tanár, szakíró, a Munka Érdemrend Aranyfokozatának, a Finn Oroszlán Rendnek, az Aranykoszorús Csillag Rend, a Széchenyi Díj /1991/, a Budapest Díj /1994/, a Magyar Köztársaság Középkeresztje /1995/ és Bulgária 1300 éve oklevél tulajdonosa.

1913. március 9-én született

Bözödi György akadémiai kutató, szakíró, az Unitárius Irodalmi Társaság és a Kemény Zsigmond Társaság tagja.

1914. március 21-én született

Jakab Jenő jogász, lelkész.

1915. március 21-én született

Filep Imre lelkész, helyettes püspök, a MUE püspökség szervezője.

1924. március 16-án született

Nyiredy Géza orvos, tüdőgyógyász, szakíró a Munka Érdemrend Ezüst Fokozatának tulajdonosa.

1930. március 2-án született

Borbély Gyula karmester, a Liszt Ferenc díj tulajdonosa /1964/.

1887. március 25-én halt meg

Szinte Gábor tanár, szakíró, művészettörténeti kutató.

1921. március 25-én halt meg

Belovics Imre zenepedagógus, szakíró, a budapesti Zenekedvelők Egyesületének karnagya.

1923. március 1-én halt meg

Székely Ferenc műszaki főtanácsos, a debreceni egyházközség gondnoka, a székely ifjak anyagi támogatója.

1923. március 16-án halt meg

Nagy György ügyvéd, országgyűlési képviselő, laptulajdonos, a budapesti DFE. előadója.

1923. március 17-én halt meg

Költő Gábor kuriai bíró, az Unitárius Irodalmi Társaság egyik alapítója.

1928. március 9-én halt meg

Lőfi Jenő erdő-főtanácsos, a debreceni egyházközség első gondnoka.

1929. március 21-én halt meg

Siménfalvi Tihamér tábornok, a 7. sz. Vitézi Törzsszék törzskapitánya, a Hőgyes utcai templom urasztalának adományozója.

1931. márciusában halt meg

Szilágyi Dénes ügyvéd, törvénytudós titkár, a Vitézi Rend tagja.

1932. március 10-én halt meg

Perey Pál birtokos, a mezőberényi szorvány gondnoka.

1934. március 25-én halt meg

Bardóczy Gábor MÁV főművezető, a budapesti egyházközség presbitere, a MÁV telepi szorvány alapító gondnoka.

1935. márciusában halt meg

Faluvégi Áron p. ü. főtanácsos, a budapesti egyházközség presbiter-jegyzője, a MUE Igazgató Tanácsának tagja.

1945. március 29-én halt meg

Ferenczi Sándor tanár, ontológus, az Országos Természetvédő Bizottság alelnöke, szakíró.

1962. március 21-én halt meg

Sándor Erzsébet operaénekesnő, az Operaház örökös tagja, császári és királyi kamaranékesnő.

1965. március 14-én halt meg

Gyórfy Géza a kabai Gazdasági Iskola igazgató tanára, a Magyar Földművelésügyi és Gazdasági Szakoktatás c. lap munkatársa.

1968. márciusában halt meg

Nyiredy Géza miniszteri tanácsos, a MUE titkára.

1972. március 2-án halt meg

Borbély Pál tanár, a Misszióház kántora, presbiter és főtanácsi tag, a budapesti Egyetemi Dalárda alapítója.

1988. március 13-án halt meg

Gyarmathy Endre erdőmérnök, az ászóthalmi Erdészeti Szakiskola tanára.

1994. márciusában halt meg

Szilárd Zoltán orvos, a pécsi egyetem magántanára.

1998. márciusában halt meg

Szentgyörgyi Ferenc jogász, a MUE jótévedője.

2002. március 24-én halt meg

ifj. Bencze Mártonné Tercsi Franciska az Unitárius Élet főszerkesztője.

---

## Áprilisi emlékezések

1834. április 22-én született

Szokolay Viktor /1865-től unitárius/ ügyvéd, író.

1842. április 21-én született

Malatinszky György politikus, országgyűlési képviselő, a budapesti egyházközség presbitere.

1853. április 24-én született

Orbók Mór tanár, tankönyvíró, több társaság és egyesület elnöke.

1877. április 18-án született

Fekete Zoltán erdőmérnök, egyetemi tanár, felsőházi tag, szakíró, a MTA tagja.

1879. április 5-én született

Költő Gábor kuriai bíró, politikai fogoly.

1883. április 8-án született

Supka Géza régész, politikus, prágai követ a „Könyv-nap” életrehívója, a MTA tagja.

1887. április 12-én született

Gyulai Tibor iparügyi miniszter, felsőházi tag, gazdasági szakértő.

1898. április 22-én született

Fodor József költő, szerkesztő, az Irodalmi Tanács tagja, a Magyar Írók Szövetségének elnöke, a Baumgarten /1943/, a Kossuth-díj /1957/ és a Munka Vörös Zászló Érdemrend tulajdonosa.

1907. április 23-án született

Borbély Samu a repüléstechnikával foglalkozó műegyetemi tanár, a MTA tagja /1979/, a Munka Érdemrend aranyfokozatának tulajdonosa.

1914. április 3-án született

Mátrai Betegh Béla újságíró, kritikus, szakíró.

1920. április 9-én született

Veress Pál festőművész, szerkesztő, fordító.

1936. április 14-én született

Pap Csaba MÁV jogügyi főtanácsos, vívómester, nemzetközi versenybíró.



1890. *április 19-én halt meg*  
Orbán Balázs politikus /1865-től unitárius/ utazó, a MTA tagja, a képviselőház jegyzője, alapítványtevő.
1903. *április 6-án halt meg*  
Ulár Pál, a klasszikus nyelvek tanára.
1905. *április 9-én halt meg*  
Kuun Géza orientalista, a magyarság eredetének kutatója, a MTA elnöke.
1922. *április 2-án halt meg*  
Messzer Béla orvos, a kecskeméti szórvány presbitere.
1924. *április 24-én halt meg*  
Szegedi Árpád Felsőipari Iskola igazgató tanára.
1930. *április 4-én halt meg*  
Mózes András m. kir. postafelügyelő.
1933. *április 10-én halt meg*  
Székely Mózes erdőtanácsos, szakíró, az Igazgató Tanács tagja.
1935. *április 8-án halt meg*  
Csegezi László pénzügyi főtanácsos, kaposvári szórványgondnok.
1942. *áprilisában halt meg*  
Molnár János állampénztári főtanácsos, csepeli szórványgondnok.
1962. *április 4-én halt meg*  
Fekete Zoltán erdőmérnök, egyetemi tanár, a MTA tagja, szakíró.
1966. *április 14-én halt meg*  
Fejér Domokos tudományos kutató, több miniszteri elismerés kitüntetettje.
1974. *április 10-én halt meg*  
Inczefi Géza főiskolai tanár, földrajzi népkutató, szakíró.
1977. *április 3-án halt meg*  
Filep Ferenc orvos, kórházigazgató, a nyugat-dunántúli Sebész Szakcsoport elnöke.
1980. *április 27-én halt meg*  
Mátéffy Géza államtitkár, politikus, a Közellátási Minisztérium elnöke, az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagja /1945/, a Magyar Köztársaság Érdemrend tulajdonosa, a budapesti egyházközség gondnoka.
1981. *április 29-én halt meg*  
Borbély Gyula karmester, a Liszt Ferenc díj tulajdonosa. /1964/
1986. *áprilisában halt meg*  
Rédiger Elemér az Orvostudományi Egyetem adminisztrátora, volt jegyző.
1987. *április 20-án halt meg*  
Filep Aladár orvos, egyetemi magántanár, szakíró, Érdemes Orvos /1953/.
1988. *április 21-én halt meg*  
Kádár Ferenc tengerészkapitány, szakíró, a budapesti egyházközség presbitere, a Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosa.
1991. *április 4-én halt meg*  
Szent-Iványi Tamás állatorvos, akadémikus, a F.A.T.O. osztályvezetője, a Mezőgazdaság kiváló dolgozója /1970/, a Munka Érdemrend arany fokozatának /1980/ és az Állami Díj /1983/ tulajdonosa.
1992. *áprilisában halt meg*  
Gyarmathy László ügyvéd, jogtanácsos, az Intéző Bizottság és a Képviselő Tanács tagja, főgondnok.
1993. *április 18-án halt meg*  
Török Tamás író, dramaturg, a DFE elnöke, az Unitárius Élet szerkesztője.
1995. *április 18-án halt meg*  
Vernes László ügyész, nyíregyházi szórványgondnok Fő- és Képviselőtanácsi tag.
1995. *április 27-én halt meg*  
László Mózes mérnök, vállalkozó, a budapesti egyházközség presbitere, Zsinati Főtanácsi tag.

**Összeállította: Kelemen Miklós**



**Zágony Sándor munkái**



# Akik előttünk jártak...

## Nagy Albert (1848. augusztus 6.)

Az unitárius költők sorában arról a Nagy Albertről emlékezünk meg, aki, mint megyei tisztviselő, csak mellékesen foglalkozott az irodalommal, de 1901-ben megjelent verseskötete révén neve szélesebb körökben is ismertté vált.

A „kövendi” előnevet viselő Nagy Albertet a kortárs irodalom mint laptudósítót említi, de néhány lapban útleírással és tanulmányaival is jelen volt. A nagy tordai unitáriusokhoz híven /Bogáti Fazakas Miklós, Kővári László stb./ a város társadalmi és kulturális életének jelentős tényezője volt, mint azt megyei főszámvevői állása is alátámasztott.

Életéről csak szűkszavú tudósítások révén van ismeretünk. Kővári László „A magyar unitáriusok története a XVII. És XIX. században...” /1898/ című munkája Nagy Alberttel kapcsolatban csak tisztességét, lapszerkesztői tevékenységét és felesége nevét említi meg.

Szinnyei József „Magyar írók élete és munkái” /1903/ című munkája nagy vonalakban, de Nagy Albertről is megemlékezett. Innen tudjuk, hogy 1848. augusztus 3-án Szinden született Nagy Lajos és Kova Katalin gyermekeként. Jogot végezve 1878-ban állt a vármegye szolgálatába, ahol 1890-től főszámvevői tisztséget töltött be. Felesége Moldvai Boriska /1912/ volt. Házasságukból három fiú született, de volt egy Barla Erzsébet nevet viselő nevelt leányuk is.

Szinnyeiről az is tudott, hogy rendes tudósítója volt a kolozsvári Magyar Polgárnak. Írt az Erdély és az Aranyosvidék c. újságokba. Az Erdélyben jelent meg /1899/ egy a havasokban tett útjának leírása. Az Aranyosvidéken Petőfiről értekezett /1900/. Itt jelent meg az unitárius Szaniszló Zsigmondnak /1650. k.–1711/ a Rákóczi-féle szabadságharc alatti bujdosásának ismertetése.

Ami Nagy Albertnek a költészethez való viszonyát illeti, Szinnyei két munkájáról tett említést. Az egyik, egy „Levél Kővári Lászlóhoz” című, Tordán 1899-ben írt verses levél és az ugyancsak Tordán, 1901-ben kiadott „Felhőfoszlányok” című verseskötete. Ez utóbbiról ismertetést közölt az Aranyosvidék 29-ik és a Vasárnapi Újság 35-ik száma.

A Vasárnapi Újság névtelenül közreadott kritikája általános síkban mozgott. Megállapította, hogy a kötet versei néhány már elhunyt jeles elődhöz /Krizsa, Vörösmarty, Petőfi/ iródott. Tartalmaz egy versciklust, amelyben elhunyt feleségének állított emléket és néhány érzelmes, vegyes tárgyú költeményt. Magáról a költőről azt állapította meg, hogy telve van idealizmussal és lelkesedéssel, de hiányzik belőle az ihletettség. Ugyanis – amint írta, – sok üres szót és közhasználatú szót használt – állapította meg a kritikus – de nem hatotta át a költői érzés melege.

A Nagy Albertről szóló irodalom nem tett említést az Unitárius Közlönyben 1905, 1912, 1914 és 1918-ban megjelent, vallásos érzését tükröző verseiről. Pedig ezek is Nagy Albert költészetének értékes és számottevő versei. „Egy sírhalom mellett” című versében Derzsi Károly volt tordai tanár, később budapesti lelkészre emlékezett, kinek „ars poetikáját” a „Főlebb, főlebb” törekvésben fogalmazta meg. „A részvét” című versében az elhalt lelket az Úr egy egyszerűnek látszó jótette miatt fogadta be. E jótett abban nyilvánult meg, hogy egy pók hálójából kiszabadított egy ott vergődő legyet. A vers arra figyelmeztet, hogy nem a tett nagysága, hanem annak bekövetkezése nyer jutalmat. Emléket állított a szabadságért életüket feláldozott hősöknek, kérvén, hogy „Szent emlékezetök folyton melegítse szívünket – s mohosult sírjok, dúsan földje virág”.

„A hit” című versében – szerinte – a lét bizonytalanságából kivezető segítségként a hitet jelölte meg. „Az Isten” című versében a mindenütt jelenvaló Istenről énekelt.

A „Felhőfoszlányok” című könyv áttanulmányozása közben arról is értesültünk, hogy az Tordán a Füssy és Sztmjár, azelőtti Harmath-féle nyomdában került kiadásra és a munkát Felszeghy Dezső ajánlása vezette be. Felszeghy szerint a versek „azoknak szólnak, akik megértik és együtt éreznek a költővel” de vallásos tárgyú verseiről Ő sem tartotta szükségesnek megemlékezni. Egyházi lapunk e hiányosságot pótolva állít emléket a kevésbé ismert és elfeledett Nagy Albert költői tevékenységének.

**Kelemen Miklós**

# Az Isten

*Nagy Albert verse*

A mezőn vagyok és felettem  
Tiszta és mosolygó az ég.  
Egy felhő darab sincsen rajta  
Az illattól fűszeres a lég.

Száz meg száz virág mindenfelé  
Bennök úgy elgyönyörködöm  
Ezeket látva szívemben is  
Virág nyílik ki: az öröm.

Sugarát szórja rájok a nap  
S hogy örül ennek mindenik.  
Szerelmetes csókja a napnak,  
A virágnak is jólesik.

Leszakítok egyet közülök,  
És nézem, nézem hosszason  
Egyszer csak írást látok rajta,  
Melyből ezeket olvasom:

„Ember! Bárhol keresel engem,  
Én ott jelen vagyok, jelen:  
Akár kutass a csillagok közt,  
Akár egy virág levelén.”

*/Megjelent az Unitárius Közlöny. 1914. 102. oldalán./*



*Zágony Sándor  
„Lillafüredi kopjafa”*



*Zágony Sándor  
„Jutadombi emlékmű”*



*Zágony Sándor  
Kopjafa a sírján*

# Olvasói levél

## Utam az Unitárius valláshoz

Az emberben születése pillanatában benne él az Istenhit. A későbbiekben ezt a hitet a család vagy a környezet megerősítheti vagy kiolthatja. Édesanyám az Isten szeretetét belém oltotta, ha még abban az időben ez nem nagyon volt ajánlatos. Gyermekkorom több szakaszból tevődött össze: bölcsőde, óvoda, általános iskola, és mennyi féle hatás ért, érzelmeket öltek el, másfajta értelmet ültettek belém. Ezekről az érzésekről, úgy érzem a hasonló korúak igencsak be tudnának számolni. Közben egy viharfelhő söpört el felettünk, ami igen nagymértékben megváltoztatta gondolatunkat, életünk folyását.

Gyermekkorom nagyobb osztályába lépve, a középiskola padját koptatva sokat tanultam, amiért köszönettel tartozom történelem tanárnőmnek, aki megtanított: a miért kérdésre ne másoktól várjuk a választ, hanem magunkban próbáljuk az igazságot megkeresni. Órái gyorsan teltek, a tankönyv számára csak mankó volt a tanrend megtartásához, de figyelmünket olyan könyvekre és írókra hívta fel, akik a köztudatba csak most költöztek be végleg. Tanítási módszere másképpen is rendhagyó volt, egy-egy témakör tanítása alkalmával az irodalom, történelem, és a zene összefüggéseit is megtanította nekünk. Igaz ezeken a rendhagyó órákon a Bibliát, mint az emberiség legnagyobb történelmi és filozófiai könyvét kaptuk a kezünkbe.

Az Istenhit, ami lelkem mélyén szunnyadt újból utat talált magának. Anyámtól a református vallást örököltem, apám katolikusnak született, de mélyen ateista lett. Ez a kettősség, egy hosszantartó út, keresést jelentett számomra.

Zeffirelli filmje a Holdnővér-Napfivér a katolicizmus felé terelt. A szerzetesi élet vonzónak tűnt számomra, a befelé fordulás az önmagunk által felfedezett igazságot sugallták. De a körülöttünk lévő világ lassan átszívárgott a zárt határon, új gondolatokat, érzéseket palántált szívünkbe, ez a szabadság szárnyalásának időszaka volt. A világ bezárását többféleképpen el lehet érni, legegyszerűbb módja az iskolában a nyelvtanítás hiánya, - ez azért nem teljesen így volt - de a fizikailag zárt határ azt sugallta, erre ne pazarolj időt. A dr. Zamenhof által megalkotott mesterséges nyelv az eszperantó, amit akkor támogattak, mégis lehetővé tette hogy a világ más-más felén élő emberekkel gondolatokat cseréljünk. Néha egy-egy jó film szintén átcsúszott - vagy hallgatólagosan - megengedték annak vetítését. A Hair című filmből egy távoli világ vallását, a buddhizmust megismer-

ve úgy éreztem, az számomra az igazi hit. Baktay Ervin és más írók munkáját kerestem, hogy jobban megismerjem az új gondolkozási gyakorlatot.

A környezet és a barátok hatása igen nagy. Rám két barátom volt igen nagy hatással, hogy a keresztényi hit felé vegyem utamat. Az egyik a munkahelyemen, nálam sokkal idősebb kollégám Dr. Kulcsár Pál. Az a szeretet, ami sugárzott belőle, magával ragadó volt. Neki köszönhetem, hogy az akkor frissen Gyulára helyezett református lelkésszel igen jó kapcsolatot tudtam kialakítani. Irodalomról, zenéről és hitről beszélgetve - vitatkozva - sok kellemes percet töltöttünk el. Sajnos ez a kapcsolat nem sokáig tartott, őt áthelyezték, még egy darabig levelezés formában tartott a kapcsolatunk, de a távolság megölte ezt a kapcsolatot. A helyére frissen kinevezett lelkésszel nem sikerült jó kapcsolatot kialakítanom, kérdéseimre választ nem kaptam. Ekkor sokáig megint megszakadt a kapcsolatom a történelmi egyházzal.

A másik barátom, aki még ma is igen nagy hatással van rám, és neki köszönhetem a helyes út megtalálását, Gyarmathy Zsolt. Barátságunk igen furcsán kezdődött, egy évtized választ el bennünket. Ő a nővérem osztálytársa volt, és mint gyermek, én voltam a futár közöttük. Később, mint bélyeggyűjtő kerültünk kapcsolatba, már akkor nem úgy kezelt, mint egy gyermeket, a bélyeggyűjtésen kívül egyre több olyan témát fedeztünk fel, amely mind a kettőnket érdekel. A bemutatásakor igen nagy vihart kavart a „Krisztus utolsó megkísértetése” című film, amit közösen néztünk meg a Filmmúzeumban. Közöttünk ekkor került először szóba a keresztény hit. A film igen mély hatással volt rám, a barátomnak elmeséltem, eddig milyen benyomások értek. Egy ilyen hosszantartó beszélgetés során átnyújtott nekem egy köteg újságot azzal, hogy lapozgassam át, ami érdekel olvassam el. Az újság az Unitárius Élet eddig megjelent számai voltak. Számomra egy teljesen ismeretlen dologgal találkoztam, a mélyből Jókai Mór: Egy az Isten című regénye villant fel, de ennél több tudásom nem volt. Az újságok átlapozgatása, később egy-egy cikk olvasása után örömmel fedeztem fel, hogy ez a vallás nem dogma ízű. Az emberi elmével fel nem fogható dolgokat, mint a Szentháromság - amiről én eddig hiába vitatkoztam - és számomra megmagyarázhatatlan volt, itt nem találkoztam. Az újságok átlapozgatása helyett az újból és újbóli elolvasás következett. Barátomnak örömmel vittem vissza a újságokat és egyre többet beszélgettünk az unitárius vallás történetéről, a nála



fellelhető irodalmat lassan végig olvasva, én kértem meg, hogy elszeretnék menni egy unitárius Istentiszteletre, amit ő örömmel teljesített. Ekkor még az istentisztelet Kispálné Romvári Etelka otthonában volt megtartva. Igen nagy szeretettel fogadtak, ahol rögtön én is úgy éreztem magam, mint aki otthon van. Balácsi tiszteletessel hosszan elbeszélgetve, egy jó humorral egy jó kedéllyel megáldott papot sikerült megismernem, aki még ráadásul nagy tudással is rendelkezett. A következő alkalommal, pont úrvacsora osztás volt, én félreállva vártam, hogy vége legyen. A tiszteletes úr számomra is kiosztotta az úrvacsorát, csak annyit kérdezett: lelkemben tiszta szívvel tudom-e azt felvenni? Számomra meglepő volt, mert az útkeresésem során többször tapasztaltam, ezt mindig valamilyen feltételhez kötötték. A tiszteletes úrtól is egyre több könyvet kaptam és hosszú beszélgetést folytattunk. A konfirmálásra barátom készített fel, ami Pünkösdvasárnapján történt meg, ami számomra egy lelkiekben igen gazdag élmény volt. A konfirmálás tiszteletére egy Bibliát kaptam a Példabeszédek 16,9 beírásával. Azóta ez a kis kö-

zösség egy igazi család lett számomra. Együtt tudunk örülni a lelkésünk püspökhelyettségé váló kinevezésének. Számomra 2001-ben az unitárius világtalálkozón való részvétel meghatározó volt, ahová Balácsi tiszteletes és kedves felesége volt a kísérőnk, a hosszú út során fáradhatatlanul mutatták be Erdély szép tájait, a hozzá fűződő mondával és véres vagy szép történetével. Igazából ezen az úton váltam unitáriussá. A tiszteletes úr és kedves felesége fáradhatatlan munkával dolgozik a Gyula és környékén élő szórvány-egyházközösségért. Én azon felül is hálával tartozom, hogy olyan írók munkáját ismertem meg általuk, ami az ó-hazában ismeretlen volt.

Úgy érzem, hogy keresésem nem volt hiábavaló. Isten elvezetett Dávid Ferenc erdélyi reformátor Unitárius követői közé, hogy velük építsem Isten országát minden gyermeke boldogulására itt az Alföldön.

**Bacsa Vilmos**  
**Gyula**



*Zágony Sándor  
„Kárpátok őre”*



*Zágony Sándor  
Bartók Béla emlékkopjafák*



# Húsvéti gondolatok

Húsvét a legnehezebb, talán a „legmerészebb” ünnepünk, hiszen a legtöbb hitet kívánja meg tőlünk.

Nekünk, unitáriusoknak, kétségtelenül nehéz az örökélet kérdése, mert hitünket nem támasztja alá a testi feltámadás gondolata. Ugyanakkor a kiegészítő, pótló elméletek sem elégíthetnek ki. Kérdésünket nem oldhatja meg a természet körforgásában való továbbélésünk, sem az, hogy utódaink emlékezetükben megőriznek minket.

A mi örökélet hitünk úgy áll meg a halál kapujában, megfosztva ráaggatott elméleteitől, mint ahogyan a meztelen lélek áll meg Isten színe előtt.

Ha húsvétot akarunk ünnepelni, mindenekelőtt nagypéntekből, a halálnak gondolatából kell kiindulnunk. Hiszen alighogy megérkezünk a földi életbe, már készülődhetünk is. És valahányszor ennek tényével találkozunk, félelmet riaszt lelkünkben. Legtöbbször úgy érezzük, hogy mérföldkövek választanak el saját halálunk bizonyosságától. És ha néha eszünkbe is jut, megpróbáljuk elhessegetni, mert így könnyebb, kényelmesebb.

A nagypéntek azonban a halálra hívja fel a figyelmet, hogy aztán húsvét felé irányítson. Aki pedig a halálra gondol, az örökéletre is gondol. Az örökéletben való hit pedig természetünkben rejlik, benne való bizalmunk-életünk alapköve. Annál is inkább, mert: „Mindenki, aki nem remél más életet, erre az életre nézve is halott.” (Lorenzo di Medici)

Korunkban megdöbbenünk a hit és reménység nélküli életek sivárságán. Ahol hiányzik az Isten él, és mi is élni fogunk gondolata.

De húsvét arra hív minket, hogy törődjünk a bensőnkben bujdosó örök vággyal. Törődjünk Istennel, a húsvéti hittel. Lehet, hogy ez kevésnek

tűnik, de mégis a legtöbb, mert az egyetlen fizetési eszközünk az örökéletre nézve. Rázzuk le kényelmességünket, félelmünket, és engedjük, hogy a lélek felébredjen bennünk. És ha felébred, akkor megtanul Isten arcába tekinteni, mindent újjá tud tenni. Ebben az újjászületésben már megtapasztalhatjuk azt a reménységet, mely az isteni gondviselést, az örökéletet ígéri.

Az örökélet gondolata értelmet ad az életnek. Egész lényünkkel benne élhetünk, az életet ennek a szemszögéből nézhetjük. Természetesen nem örök időre kell itt gondolnunk, hanem hitem szerint egy más létminőségre.

Ha nincs meg ez a hitünk csak gyötrő kérdések maradnak: honnan jöttem, miért vagyok, mi az életem értelme és értéke? De ha ez megvan, életünkbe bevilágít az élő Isten léte és szeretete, és egyszerre más minőséget nyer életünk.

Nem olcsó optimizmussal, hanem élő hittel és reménnyel bízunk hát magunkat Istenre. Igaz, nem tudhatjuk, hogy merre visz az út, de azt igen, hogy kihez. „Mindannyian lehullunk. De mégis van Egy, aki ezt a hullást végtelenül gyengéden a kezében tartja.” (Rilke)

Természetesen az út, mely beteljesüléssé avatja a halált, és az örökéletet előlegezi, sokszor nehéz. Nehéz az élő hit nyugodt szemléletével látni életünket és halálunkat. Hídjaink sokszor leomolnak, de ha össze is törnek, a part mindig megmarad. Isten mindig megmarad számunkra, bízhatunk benne, benne való bizalmunknak pedig meglesz a jutalma.

Adjon hát nekünk Isten lelki újjászületést és élő reménységet, adja, hogy az ő ölelésében bízalom és hit töltse be lelkünket.

Máté Ernő



Zágony Sándor  
„Lipicai emlékpark Szilvásváradon”

ISTENTŐL  
MEGÁLDOTT  
HÚSVÉTI  
ÜNNEPEKET  
KÍVÁNUNK!